

SYLLABUS

Të dhëna bazike të lëndës	
Njësia akademike:	Fakulteti Menaxhment Programi: Menaxhimi i Ndërmarrësisë dhe Inovacionit
Titulli i lëndës:	Legjislacioni dhe biznesi
Niveli:	Master
Statusi i lëndës:	Obligative
Viti i studimeve:	I
Semestri:	I
Numri orëve në javë:	4
Vlera në kredi:	6
Koha / lokacioni:	USHAF
Mësimdhënësi i lëndës:	
Detajet kontaktuese:	
Përshkrimi i lëndës	Lëndë fokusohet në dispozitat ligjore që janë të ndërlidhura me ndërmarrësin dhe inovacionin, literatura e përdorur përfshinë tema që identifikojnë: Legjislacioni - burimet juridike që e rregullojnë fushën biznesore, Ndërmarrja dhe rëndësia e saj për ekonominë e vendit, Dispozitat ligjore për ndërmarrësi dhe inovacion, Legjislacioni që e rregullon aktin e themelimit dhe regjistrimit të start-up (dokumentacioni), Parimet ligjore në fushën e aktivitetit biznesor në vend krahasuar me BE, Rëndësia e pronësisë intelektuale për inovacion dhe ndërmarrësi, Ligji për Pronësi Intelektuale në tregun e BE, Strategjia për ndërmarrësi dhe inovacion sipas dispozitave ligjore të aplikueshme në vend, Mardhënja e punës dispozita ligjore për të punësuarit dhe punëdhënësin, Legjislacioni për zgjidhje të kontesteve biznesore, Dispozitat ligjore për falimentim të ndërmarrjeve, Legjislacioni për zgjidhjen jashtë-gjyqësore të kontesteve biznesore, Legjislacioni për institucionet mbështetëse për ndërmarrësin dhe inovacionin në vend.
Qëllimet e lëndës:	Qëllimi i modulit është që studentet të zhvillohen si profesionist ligjorë të aftë, të cilët janë në gjendje të aplikojnë aspektet ligjore të përgjegjësive të tyre karshi biznesit me fokus të ndërmarrësisë dhe inovacionit, me synim të arritjes së avantazhit konkurrues në përputhje me vlerat profesionale personale dhe organizative për të krijuar vlerë ekonomike për ndërmarrjen në tregun e synuar. Ky modul do t'iu mundësojë studentëve krijimi e aftësive dhe shkathtësive për të qenë kompetent për aplikim të drejtë të akteve juridike që parashihen për biznes - ndërmarrësi dhe inovacion varësisht nga lloji i ndërmarrjes sipas aktit të regjistrimit, duke identifikuar përpirësinë që jepet ligji për Inovacion dhe bartje të dijes teknologjike, si dhe të ligjeve tjera që janë të ndërlidhura me aspektin ekonomik.
Rezultatet e pritura të mësimnxënies:	Pas përfundimit të suksesshëm të modulit, studenti: • Analizon dhe interpreton legjislacionin e nevojshëm për

	biznese - ndërmarrësi dhe inovacion, • Formulon strategjinë e implementimit të legjislacionit në fushën biznesore - ndërmarrësi dhe inovacioni, krahasuar me BE, • Përpilon aktin e themelimit të paraprë me legjislacionin në fuqi për ndërmarrjen, • Dallon llojet e ndërmarrjeve dhe fushën e inovacionit, • Liston kriteret për hartimin e një kontrate në mese të punëdhënësit dhe punëmarrësit, • Identifikon programet dhe strategjitë mbështetëse në vendin tonë për inovacionin në ndërmarrësi, • Ndërton kompetenca për të marrë pjesë në punë ekipore për implementim të akteve ligjore që rregullojnë fushën biznesore - ndërmarrësi dhe inovacion,		
Kontributi në ngarkesën e studentit (gjë që duhet të korrespondojë me rezultatet e të nxënës të studentit)			
Aktiviteti	Orë	Ditë/javë	Gjithsej
Ligjërata	3	15	45
Ushtrimet teorike/detyra	1	15	15
Punë praktike	5	1	5
Kontaktet me mësuesin – konsultimet	1	5	5
Ushtrime në terren			
Kollokium – seminar			
Detyra të shtëpisë	1	10	10
Koha e studimit vetanë të studentit (në bibliotekë ose në shtëpi)			45
Përgatitja përfundimtare në provim	2	5	10
Koha e kaluar në vlerësim (teste, kuiz, provim final)	1	5	5
Projektet, prezantimet etj	1	10	10
Totali			150
Metodologjia e mësimit (dhe mësuesit)	Ligjërata do të organizohet duke pasqyruar studentin në qendër, do të dëgjohet opinioni i studenteve për literaturën që do të përdoret, për mënyrën e organizimit të ligjërës dhe cila do të jetë e koordinuar me studentet për diskutime interaktive lidhur me temat e ligjërës duke marrë raste studimi të cilat do të diskutohen në grup, shqyrtimi i mundësisë për vizitë praktike-grupore me studentë, mësimi duke u bazuar në një problem të paraqitur, angazhim për studentin për të prezantuar njohuritë e fituara gjatë ligjërës dhe prezantimi i projekteve/punimeve të studenteve – si dhe diskutime ndërlidhur me materialin e përpunuar.		
Metodat e vlerësimit (kriteret e kalueshmërisë)	Vlerësimi dhe ndërtimi i notës përfundimtare: 1. Aktiviteti dhe angazhimi në mësim – vlerësohet me 20 pikë nga 100 pikët e mundshme, Aktiviteti në mësim - nënkupton që studenti të jetë aktiv dhe i përfshirë në diskutime interaktive profesor-studentë, studentë-		

	studentë, duke hapur tema te reja qe janë te ndërlidhura me lëndën, duke dhënë ide, opinione, mendime kritike me qëllim te nxitjes se debatit gjate ligjëratave. Angazhimi - nënkupton qe studenti ti kryej dhe prezantoj detyrat qe caktohen në fund të secilës ligjëratë dhe pastaj diskutohen në fillim të ligjëratës vijuese. 2. Hartimi dhe prezantimi i projekt hulumtimit apo punimit seminari, vlerësohet me 20 pikë nga 100 pikët e mundshme, Brenda semestrit studenti duhet te përgatit një projekt hulumtim/punim seminarik (Word dhe në PowerPoint), i njëjti projekt/punim duhet të prezantohet gjatë orëve të caktuara për prezantim. Tema e punimit mund te propozohet nga profesori dhe nga studenti – tema e propozuar nga studenti duhet te miratohet nga profesori, dhe e njëjta duhet te jete ne korrelacion te plote me lëndën. 3. Testi i provimit final, vlerësohet me 60 pikë nga 100 pikët e mundshme, Studenti do t’i nënshtrohet testit te provimit final, pas përfundimit të ligjëratave të lëndës, provimi organizohet në afatet e provimeve qe janë te përcaktuara me statutin e Universitetit. Qëllimi i provimit është që të vlerësohet njohuria, aftësia, shkathtësia dhe kompetencat e studentit, ndërlidhur me rezultatet e mësimnxënies se parapare për materialin e lëndës se ligjësuar. Testi i provimit (formulari me pyetje) duhet te plotësohet ne mënyrë individuale nga studenti dhe i njëjti përmban: • pyetje objektive do të shfrytëzohen për të vlerësuar aftësitë e studentit për të ri- kujtuar dhe njohur konceptet dhe materialin e lëndës, • pyetje subjektive me shkrim për te cilat vete studenti duhet te jete ne gjendje te jep përgjigje ndërlidhur me materialin e lendes se ligjësuar, te njëjtat përgjigje do të shfrytëzohen për të vlerësuar të kuptuarit dhe aftësitë e studentit për të zbatuar njohuritë e fituara në analizë, sintezë dhe vlerësim të problemit. Ndërtimi i notes përfundimtare: ◆ max. 20 pikë - aktiviteti dhe angazhimi në mësim, ◆ max. 20 pikë- hartimi dhe prezantimi i detyrës, projektit, punimi/hulumtimit, ◆ max. 60 pikë - provimi final, Studenti e kalon provimin nëse grumbullon 50 pikë nga te gjitha kriteret e vlerësimit,
Mjetet e konkretizimit – TI	Përdorimi i tabelës, Interneti, wireless, kompjuteri, projektori, PowerPoint, etj.
Raporti ndërmjet pjesës teorike dhe praktike të studimit	70% Teori, 30% Ushtrime,

Literatura	
Literatura bazë	1. Besnik Krasniqi – “Ndërmarrësia dhe Inovacioni”, Prishtinë 2016, 2. Armand Krasniqi – “E Drejta Biznesore Ndërkombëtare”, – Peje, 2015, 3. Ismail Mehmeti – “Legjislacioni dhe Biznesi”, Ferizaj 2023 (Ligjërata e autorizuar)
Literatura shtesë	1. Joseph A. Schumpeter – “The Theory of Economic Development”, 1st Edition, New York, 2017, 2. Ismail Mehmeti – “Ligjet ne funksion te biznesit”, monografi, Prishtine 2022,
Plani i dizajnuar i mësimi:	
Java	Ligjërata që do të zhvillohet
Java e parë	Prezantimi – njoftimi i studenteve me syllabusin e lëndës, Legjislacioni - burimet juridike qe e rregullojnë fushën biznesore, Është ligjërata hyrëse, studentet njoftohen me plan-programin e lëndës, diskutohet për detyrat dhe angazhimet për gjate semestrin për projekt/punimit, fillohet me ligjërata gjithëpërfshirëse për te legjislacionin (llojet e legjislacionit) dhe rendësin e zbatimit ne fushën biznesore – diskutim me studentet për propozime eventuale qe ata i shohin te arsyeshëm ndërlidhur me lëndën. Rezultati i pritur nr. 1.
Java e dytë	Ndërmarrja dhe rëndësia e saj për ekonomin e vendit, Ne këtë ligjërata studentet do te njoftohen për rolin dhe rendësin qe e kane ndërmarrjet ne zhvillimin ekonomik te vendit – llojet e bizneseve, si ndikojnë bizneset e ndryshme ne trendët ekonomike – ato janë financuesi kryesor i buxhetit, punëdhënësit me te mëdhenj ne vende, akterët kryesor ne jetën sociale, etj. Rezultati i pritur nr. 1.
Java e tretë	Dispozitat ligjore për ndërmarrësi dhe inovacion, Gjate ligjërates do te ketë ushtrime- përsëritje te ligjërates paraprake, studentet do te njoftohen për dispozitat ligjore ndërlidhur me inovacionin dhe ndërmarrësin, me strategjitë e hartuara për zhvillimin e ndërmarrësisë ne vend dhe rendësin e zhvillimit te këtij sektori për ekonomin e vendit. do te ketë diskutim grupor për një rast studimor te ngritur si qështje për trajtim. Rezultati i pritur nr. 1 dhe 2
Java e katërt	Legjislacioni qe e rregullon aktin e themelimit dhe regjistrimit te start-up (dokumentacioni), Do te ketë ushtrim dhe diskutime për ligjëraten paraprake, studentët do te njoftohen me aktin e themelimit te një biznesi (start-up), cilët janë dokumentet e nevojshme dhe ku realizohet regjistrimi, ARBK si institucion – ligji qe e rregullon këtë fushe. Diskutime interaktive me studente për një problem te ngritur. Rezultati i pritur nr. 2.
Java e pestë	Parimet e aktivitetit ligjore ne fushën e biznesore ne vend, Ne ligjërata – ne orën e pare do te ketë përsëritje dhe shtjellim te materialit te përpunuar bashkërisht me studentet nga ligjërata paraprake, do te analizohen detyrat e studentëve – ata qe i kane afatet për prezantim do ti realizojnë prezantimet. Ne vazhdim

	studentet do te njoftohen me parimet e punës ligjore nga fusha biznese për ndërmarrjet dhe rendësin e inovacionit, diskutim me studentet për një problem te ngritur ndërlidhur me ligjëratën. Rezultati i pritur nr.2.
Java e gjashtë	Dispozitat ligjore ndërlidhur me biznesin ne vende dhe tregun ne BE, Do te ketë përsëritje te materialit nga ligjëratat paraprake, studentet do te njoftohen me harmonizimin e akteve ligjore me ato te BE, pastaj do te ligjërohet për tregun e BE dhe si ndikon ai ne trendët ekonomike për vendet anëtare te BE, me studentët do te diskutohet për projektet e tyre dhe do te ketë prezantim nga studentet te punimeve te realizuara. Rezultati i pritur nr. 2 dhe 3.
Java e shtatë	Rëndësia e pronësisë intelektuale - inovacioni dhe ndërmarrësia, Ne këtë ligjëratë do te ketë përsëritje te materialit nga ligjëratat paraprake, studentet do te njoftohen me ligjin qe e rregullon pronësinë intelektuale ne vende, me rendësin e zbatimit te ligjit dhe ndikimin pozitiv te tije ne ekonomin me fokus ne inovacion dhe ndërmarrësi. Rezultati i pritur nr. 3.
Java e tetë	Ligji për Pronësi Intelektuale ne tregun e BE, Ne këtë ligjëratë do te ketë ushtrime – përsëritje, studentet do te njoftohen me mënyrën e funksionimit dhe mbrojtjen ligjore te pronësisë intelektuale ne BE, me legjislacioni qe e rregullon fushën e tregtimit dhe elementet kryesore qe implementohen ne tregun e brendshëm te BE, si është e rregulluar konkurrenca ne mes sektorëve publike dhe private ne tregun e BE, studentet do te prezantojnë punimet dhe do te ketë diskutime interaktive. Rezultati i pritur nr. 3 dhe 4.
Java e nëntë	Strategjia për ndërmarrësi dhe inovacion sipas dispozitave ligjore te aplikueshme ne vend, Gjate ligjëratës do te ketë përsëritje te materialit nga ligjëratat paraprake, studentët do te njoftohen me rendësin e mbështetjes institucionale përmes strategjisë për inovacion dhe ndërmarrësi sipas ligjeve aktuale ne fuqi. Studentët do te prezantojnë projektet e tyre sipas radhës dhe do te ketë diskutim interaktive. Rezultati i pritur nr. 4.
Java e dhjetë	Mardhënja e punës dispozita ligjore për te punësuarit dhe punëdhënësin, Do te ketë përsëritje te ligjëratës paraprake, Studentet do te njoftohen me dispozitat ligjore qe e rregullojnë mardhënjen e punës, me dispozitat qe ndalojnë diskriminimin, krijimin e mardhënjes se punës përmes kontratës – te drejtat e punëtorit, statusin e tije ne shoqëri, studentët do te prezantojnë projekt hulumtimet e realizuar për vlerësim. Rezultati i pritur nr. 5.
Java e njëmbëdhjetë	Legjislacioni për zgjidhje te kontesteve biznese, Gjate ligjëratës do te ketë përsëritje, studentët do te njoftohen me aktet juridike për zgjedhjen e kontesteve biznese duke u fokusuar te ndërmarrësia – duke i identifikuar institucionet e zbatimit te ligjit për këtë fushe, studentët do te prezantojnë projektet/punimet e tyre.

		Rezultati i pritur nr. 5 dhe 6.
	Java e dymbëdhjetë	Dispozitat ligjore për falimentim te ndërmarrjeve, Ne ligjëratë do te ketë përsëritje te materialit te përpunuar nga mësimi paraprake, studentët do te njoftohen me ligjin për falimentim te biznesit dhe rëndësia e tije për ndërmarrjet ne vështërsi. Diskutim interaktiv dhe prezantim te projekteve studentore. Rezultati i pritur nr. 6.
	Java e trembëdhjetë	Legjislacioni për zgjidhjen jashtë-gjyqësore te kontesteve biznesore, Do te ketë përsëritje, studentët do te njoftohen me dispozitat ligjore qe e rregullojnë fushën për zgjedhjen e kontesteve jashtë institucioneve gjyqësore duke përfshirë ndërmarrjet dhe inovacionin ne fusha te caktuara, diskutim interaktiv, prezantim i projekteve studentore. Rezultati i pritur nr. 6 dhe 7.
	Java e katërbëdhjetë	Legjislacioni për institucionet mbështetëse për ndërmarrësin dhe inovacionin ne vend, Ne ligjëratë do te ketë përsëritje te materialit nga ligjëratat paraprake, do te ketë diskutim me studentë për ecurinë e ligjëratave duke kërkuar komente eventuale, studentët do te njoftohen me aktet normative qe e rregullojnë mbështetjen e ndërmarrësisë dhe inovacionit ne vend, prezantime te projekteve studentore. Rezultati i pritur nr. 7.
	Java e pesëmbëdhjetë	Aktet normative dhe strategjitë mbështetëse për ndërmarrësin dhe inovacionin, Do te ketë diskutime dhe përsëritje te materialit te elaboruar gjate semestrit, do te kërkohen mendimet e studenteve për lëndën, studentët do te njoftohen me aktet dhe strategjitë mbështetëse për zhvill te ndërmarrësisë dhe inovacionit, diskutime interaktive me studentë. . Rezultati i pritur nr. 7.
Politikat akademike dhe rregullat e mirësjelljes:		
Studenti është i obliguar t'i vijojë ligjëratat më rregull dhe të ketë sjellje korrekte nda j kolegëve dhe stafit të Universitetit, mbajtja e qetësisë dhe angazhimi aktiv në ligjëratat dhe ushtrime është e obligueshme. Gjatë orëve të ligjëratave dhe ushtrimeve NDALOHET ushqimi, pëshpërimat që pengon punën në klasë dhe përdorimi i telefonave mobil. Njëkohësisht, telefonat celularë duhet të fiken ose të vihen në heshtje dhe të mos përdoren gjatë kohës së ligjëratave apo ushtrimeve. Mungesa e integritetit akademik (ku përfshihet plagjiatura, kopjimi i punës së një personi tjetër, përdorimi i ndihmave të paautorizuara në provime, mashtrimi etj) nuk do të tolerohet. Nëse ka dyshime për vërtetësinë e punës së paraqitur, mësimdhënësi ka të drejtë t'i kërkojë studentit të verifikojë punën e tij/saj. Kjo mund të bëhet përmes: përsëritjes së punës, testimit me shkrim ose me gojë, kuiz i papritur apo me çdo veprim tjetër që konsiderohet i nevojshëm nga ligjëruesi.		